

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

5 de Legitima.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

23. ¶ Quod si obtinuerit in querela que legit coram iudice, & a sententia provocatum fuerit, placuit interim pupillo propter inopiam, pro modo facultatum, quae per inofficiosi testamenti accusationem pro parte ei vindicabantur, decerni, l. si instituta, 27. §. de inofficioso. de inoff. testa. P. ante sententiam vero, nullo modo decernuntur pendente lite in hac querela alimenta agenti, quamvis in Carboniani edicti quaestione decernantur, l. qui de inofficioso, 20. eod.

24. ¶ Iure Nouellarum, ex causa exheredationis, vel praerogationis matris, irritum fit testamentum quoad institutionis, cetera vero sic manent, & legata & fideicommissa praerantur, §. sine igitur, §. aliud quoque capitulum, §. seq. §. Et haec, ut cum de appell. cog. aut. ex cass. de lib. prat. C. ubi inter hoc tractant fuisse. quia pater vel alius qui mala exheredavit, in institutione solum peccavit, & in ea puniatur, & factum emandatur, vt inique exheredato deur ea legitima portio ab intestato. In legatis vel fideicommissis & aliis in testamento nihil peccavit, quia testamentum rite conditum erat, sed contra officium tantum pietatis exheredatio facta, l. de inoff. testam. P. §. 1. eod. apud Iustin. Quare pater non debet egredi delictum, l. ex facto, §. si de vulg. P. l. de scriptum, de his quib. ut indig. P. Et dummodo legitima debita detur filiis vel aliis quibus debetur, totum reliquum patrimonium est relictum liberis testatoris dispositioni, l. par. etibus, de inoff. test. C. De legitima mox.

24. ¶ Rationes autem, quare irritum fit testamentum in institutione ab exheredato, plures sunt: quasdam accipe. Primo, quia nemo iure suo sine facto suo privari non potest, c. 1. de cler. agrot. ca. quae sunt, de iis quae sunt a mai. par. capi. Et legitima pars, quae debetur filiis & parentibus, a lege naturae & ciuili praestanda est, l. nam §. si parentibus, de inoff. testa. P. l. cum ratio, de bon. damna. l. scripto, unde vi. P. l. si arrogator, de adop. P. Et proinde fieri non potest per testatorem, vt leges non habeant locum in suo testamento, sine iusta & permilla causa, l. nemo potest, de leg. 3. l. si quis inquilinos, §. fina. de leg. 1. l. non dubium, C. de legi. Secundo, quia cessante causa, cessat effectus, c. cum cessante, de appellat. Cessat autem causa exheredationis, quando nec iusta est, vel non probatur, quod plerumq; accidit, cum falso parentes insimulant, vt respondit Marcellus, l. 3. de inoff. testa. P. l. liberos suos exheredat. Neque, vt ait Caius, l. non est enim, §. 4. eod. consentiendum est parentibus iniuriam aduersus liberos suos indicare, quod plerumque faciunt maligne contra sanguinem sui inferentes iudicium, non verbalibus delinquentis inquisitionibus, corrupti. Tertia, quod testamentum in eo, in quo irritum fit vel euacuatur censetur factum a quasi demete, l. 2. §. l. mater, §. praeterea, eod. P. §. 1. eod. apud Iustin. Et proinde, cum a demete factum non valeat: ideo & in eo capite infirmatur, §. siem furiosus, §. §. furiosus, quib. non est per. fac. testa. l. furiosus, C. qui testam. fac. non possunt. Quis enim putaret constare mentes eum, qui crudelis in filios, sui quodammodo obliuiscitur? Peccat enim contra naturalem omnium rationem, imo contra naturam, qua & feræ suos diligunt & nutriunt, l. 1. §. fin. de inst. §. inr. §. ius naturale, de iure nat. ap. Iustin. Vt non immerito D. Augusti. ecclesiae hereditatem relictam existentibus actis filiis, reuelauerit, c. quicunq;, 17. q. 4. Sepe enim, imo vt plerumque & filii in querendis & conseruandis bonis parentum insudant, quia illis querunt, l. placet, de acq. hered. §. 1. per quas pers. nob. acq. Et crudele numerum est, labores & obsequia eorum non tantum sine remuneratione esse, sed ad alios extraneos peruenire. Quare ecclesia elemosynas eorum bonorum, tanquam alienorum respuit, cap. non est putanda, 1. q. 1. & anat hematis mucrone damnatur patres concilio Gangrensi, qui filiis nutrimentum & necessaria non exsoluunt, cap. si quis reliquerit, 30. distinet.

De Legitima. Cap. 5.

- 1 Legitima consideratio non fit in successione ab intestato. Et quantita illa sit hodie, & fuerit olim.
- 2 Hereditas legitima, ab intestato successio eor dicta.
- 3 Legitima pars quid sit.
- 4 Quibus nominibus appelletur. Et legitima collateralium non est autu hodie, vt ascend. & descend.
- 5 Decurionum filiorum legitima dodrants.
- 6 Legitima trientis & semissis quomodo incunda ratio. §. 7.
- 8 in Legitima computanda qui faciant partem, quamuis non admittantur ad partem.
- 9 Legitima quantitas augeri, & minus consuetudine potest: sed num tolli distinetur.
- 10 Legitima iuris naturalis non est.

- 11 Naturale aliud, & aliud quod propter causam naturalem est. Alimentorum & legitima differentia.
- 12 Legitima intra quod tempus peti & prescribi possit.
- 13 Legitima filii priuantur confiscatis bonis patris.
- 14 Legitima donationibus patris inuentis non minuitur.
- 15 Pater vendere potest in prauidicium legitime filiorum.
- 16 Legitima ex quibus rebus capienda sit. Quando no de ur in corporibus hereditaria, & in quibus. Quis si in pecunia constituta tam agnouerit filius? §. 17. §. 20.
- 18 Regna inter liberos non diuiduntur ratione legitime. quare.
- 19 Legitima ex lege domus vel status potest assignari in pecunia.
- 20 Compensatio non habet locum in petitione legitima quomodo.
- 21 Legitima parentum ascendentium potest pecunia relinqui.
- 22 Legitima minuit donatione primogenito facta.
- 23 Legitima a quo, vel ab herede solo, vel a legatariis petatur.
- 24 Legitima petenda vt constande formula, vel cum de supplemento agitur. §. seq.
- 25 Legitimam quando propria auctoritate possit filius accipere; & quando teneatur ab herede petere.
- 26 In legitima ratione faciendae, quae antea deducenda sunt.
- 27 Legitima nullum onus vel grauamen vel conditio imponi potest. Exceptis 12. casibus, vt infra.
- 28 Alienatio legitime quando possit prohiberi filio a patre.
- 29 Filius heres institutus a patre an retentae legitima abstinere possit ab hereditate paterna.
- 30 Dos post mortem patris a filia quando tantum eum nupserit peti possit.
- 31 Filius anteneatur soluere raptus a patre ad testimonium eius patris.
- 32 Legitima post mortem tantum debentis debetur, & quando ante. §. seq.
- 33 Legitima causa data si sufficienti filio accipienti ante mortem ead sumta, excludunt eum a petitione alterius legitime.
- 34 Dotare filiam, & uxorem filio querere cogitur pater.
- 35 Filio carcerato anticipare in vita legitimam pater tenetur.
- 36 Iudei Christiano factio filio legitimam in vita tenentur dare.
- 37 Religionem ingrediens dare legitimam filio tenetur.
- 38 Legitima an debetur habitacione valoris & rerum hereditariae qua fuerunt tempore mortis testatoris. Sed quid, si post datum dotem, vel datum filio cum renuntiatione, ante mortem patris sufficienti tempore quo datur pro legitima, num auctis facultatibus tempore mortis inuentis, habeant supplementum, & num. 40.
- 39 in Legitimam qua imputantur. §. seq.
- 40 Donationes propter nuptias facta filii nomine, vt & data ingressu monasterii, in eius legitimam imputantur.
- 41 Donationes tamen ob benemerita ei facta, praecipue illi sunt.
- 42 Officia vel honoris habendi causa pro filio impensa quando imputentur in legitimam.
- 43 Licentia iura vel doctoratus, militia, & sacerdotis causa impensa pro filio, an ei imputentur.
- 44 Suidorum causa impensa quando imputentur in legitimam, & num libri, item. Peculii castr. vel quasi castr. data a patre vel quaesita non imputantur in legitimam filii eod.
- 45 Beneficium quod pater procurauit dari filio, & expense pro eo factae non imputantur.
- 46 Officia emsa pro filio & dignitatum pretia quando imputantur in legitimam filii.
- 47 Donatio simplex, quae morte confirmetur facta filio, an in legitimam imputetur.
- 48 Legitima quibus debeatur personis, & quo ordine. §. 2.
- 49 Legitimam quomodo legitimam in bonis patris petere possunt.
- 50 Religionem professi iure ciuili post mortem patris, exceptis cordigeris, legitimam petere possunt. In Gallia nulli Religiosi petunt.
- 51 Filia dote contenta renuntians cum iuramento, supplementum legitima petere non potest, & num nepotis eius filii petunt.
- 52 Legitima quando debeatur ascendentibus in bonis descendenti.
- 53 Legitima descendenti & ascendenti differentia eod.
- 54 Fratres quando petunt legitimam in bonis fratrum.
- 55 Legitima debetur honorabili titulo, & quomodo. Heres non soluens pro legitimam relictum, in duplum condemnatur iure, quomodo autem in Gallia obseruetur.
- 56 Legitimam in proprietate & usufructu consequi debet filius, etiam

si heres vniuersalis deducto alijs, relicto usufructu institutus sit.
 39 *Legitima praestanda rationes.*
 D ixtimus proximo capite, in officiosi querelam illum finem & effectum habere, ut qui successuri erant loquimur ab intestato testatori, quibusque testator relinquere ex lege certam portionem, seu legitimam bonorum suorum partem tenebatur, illam hoc remedio consequerentur. De legitima itaque illa parte dicamus, ordo postulat. Nam de legitima mentio non fit, quando ab intestato succeditur omnino defuncto. Quia maior est pars successione ab intestato, quam legitima, quae metienda est ex triente vel semisse hodie, *auth. nouissima, de inoffi. testa. §. 1. de trien. Et semi. in auth. olim ex quarta, l. parentibus, §. C. de inoffi. testa. l. Papinianus, §. si quis mortis, eo. P. l. pe. de colla. C. eius partis, quam quis habiturus esset ab intestato.* Et ita qui succedere non poterunt testatori ab intestato, multo minus petere poterunt legitimam. Latior enim est succedendi facultas ab intestato, quam per legitimam; nam non omnis qui ab intestato succedit, potest testamentum factum petere legitimam, ut transfuersalis, cognati ultra fratres, quibus denegatur querela in officiosi testamenti, *l. 1. de inoffi. testa. P. Et tamen, quia il, quibus necessario debetur legitima, si testamentum fiat, succedunt nullo testamento factum ab intestato, si ipsi excludantur ab intestati successione, excluduntur consequenter a legitima quae pendet ab intestati successione in certis personis.* Et ideo nomina sibi quodam modo respondent successione ab intestato, & legitima: sed quia seu quantitas, & pars successione, diuersa tamen. Quia legitima, est pars successione debita ab intestato, legitimaque illa quota & pars nomine totius dicitur. Successio vero ab intestato legitima hereditas vocatur, *l. 1. §. 2. de bonor. posse. P. & eius successores, legitimi heredes. ut titulo, De suis & legitimis heredibus, P. & C. & De legitima successione agnata, apud Iulianum cum similibus.* ¶ Prior enim haec ab intestato successio videtur cognita a lege, ut bona in familia remaneret de decedentibus possessoribus. Vnde a lege, prima legitima meruit dici. Et quamquam & aliae testamentariae successiones a lege approbatae, dicantur quoque legitima, *l. lege obuenire, §. l. v. v. bis legis, de verb. sig. vt & legitimae conventiones a lege probatae, l. legitima, de pact. P.* tamen secundum excellentiam, legitima hereditas absolute, dicitur de intestati successione. Vt dum de iure civili loquimur, dicimus appellationem que communis esse potest cuiusque ciuitatis legibus, *vt l. 1. de iur. ad solum Romanorum ius referri, vt absolutam vocem Poetae Graeci ad Homerum, §. omnes populi, §. sed ius quidem civile, de iure na. ap. Justinianum.* Ita proprio nomine intestati successio vt legitima a testamentaria discernitur, *l. nec is, §. fin. §. l. illud, de acq. hered. P. l. si quis ita heres, de hered. insti. P.* quemadmodum & tutela legitima a testamentaria quod immediate vna a lege descendat, testamentaria autem mediate a lege per voluntatem & electionem testatoris, *facit l. 1. de legit. tutor. P. §. 1. de legit. agnat. tur.*
 ¶ Legitimam itaque definiamus, vt sit portio seu quota aliqua pars hereditatis, seu bonorum testatoris, quae per leges debet praestari a testatoribus necessario certis quibusdam personis, pro ratione trientis aut semissis partis, quam consequuturi erant ab intestato. ¶ Legitimam plura iura portionem hanc appellant, *auth. res qua, com. de lega. auth. ben. si qua mulier, de sacros. eccles. l. si quis in suo, C. de inoffi. testa. cum similibus.* alia bonorum subsidium, *vt in l. fitotus, C. de inoff. donat.* debitam partem, *l. scimus, de inoffi. testa. C. debitam iure naturae, vel naturale debitum, auth. ben. hoc amplius, C. de fideicom. portione* minima, *l. si quis in suo, iuncta glo. in ver. legitima de inoffi. testa.* olim etiam dicebatur quarta bonorum, *l. cum queritur, l. parentibus, C. eod. l. Papinianus, §. quarta, eod. P.* Nunc, si quatuor sunt filii vel pauciores, aucta cum sit, dicitur triens: cum plures exstant, semis, id est, dimidia pars paternae substantiae, *§. 1. §. frequenter igitur, de trien. Et semi. §. porro hanc particulam, de iis que nupt. iter, in Nouel. auth. nouissima, C. de inoffi. testa. Vocatur & Falcidia impropriissime, auth. vnde si parens, eod. Quia quemadmodum Falcidia erat quarta pars hereditatis debita heredi, exhausta vel onerata hereditate legatis, *§. 1. vers. Et cum super hoc, de leg. Falc. §. sed quia, de fideic. hered. apud Iustinianum, l. ad leg. Falc. P. ita & haec quartam partem tantum consequeretur, qui de inofficioso agebat nomine legitima eius quod consequuturus erat ab intestato, antequam iure Nouellarum augmentum accepisset trientis vel semissis in persona liberorum, & ascendentiu. Et hodie in persona etiam collateralium, agentum de inofficioso, legitima in quarta remanet: neque incrementum ad trientem, vel semissem accepit, *Paul. Cast. in l. fratres, C. de inoffi. testa. §. non etiam ibi,***

gl. in §. hoc obseruando, de trien. Et semi. gl. in auth. nouissima, de inoffi. testa. §. 1. In filiis autem decarionu, aut filiabus, quae decurionibus nuperunt auctor filii legitima constituta, vsq; ad dodrantem seu nouem vncias, triente solo vel quatuor vncias relictis dispositionis parentum, *§. excipitur de trien. Et semi. in Nouel. constit. 15.* In legibus Langobardoru, *l. 2. ti. De eo quod pater filijs vel filiabus habeat necesserem quere. in l. 1. Luitprandus rex sic de legitima statuit. Tertiam relinquat filia sua, sicut gloriosissimus Rotharius rex instituit. Quia qui Thinx facit, id. donatione & postea filia nascitur, in certam partem ipsum Thinx rumpitur secundum anteriori edictu. Et si dua fuerint aut amplius, in medietatem. Et ideo dum ipsum edictum loquitur de Thinx, quod est donatio, nobis apparuit quod per nullam donationem, nec per Lanechild, id est, per donationem, ius specie remunerationis, possit filiam suam, de ipsa tertia portione substantia sua exheredem facere: Et si dua aut plures sunt, de medietate.*
 ¶ Ardua tamen & difficilis est quaestio inter interpretes, quomodo triens & semis intelligi debeat. Num triens fit intelligendus & semis de tertia & media parte bonorum patris, vt dicitur in *§. si de inoffi. testa. ap. Justinianum, §. si de nupt. in auid. colla. 4. in §. 1. de trien. Et semi. quae deinde inter liberos diuidatur, qui legitimam haberent, vero tertia & media pars eius quod quisq; est habiturus, ab intestato, vt in *l. lald., in princ. C. de colla. l. parentibus, C. de inoffi. testa. l. Papinianus, §. si quis mortis, eo. P.* Quam antinomiam resoluit Fernandus, *Beueng. Fernan. ad l. in quartam, in 2. presat. in 2. c. n. 3.* duobus conclusionibus. Prima, quando nulli succedunt ab intestato, nisi qui legiti- ma debetur triens & semis recidunt in idem, siue dicas tertiam vel mediam partem bonorum, siue tertiam vel mediam eius quod quis habiturus esset ab intestato. Ex- plum capes, si Titius habet quatuor filios, si dicis legitimam esse trientem, id est, tertiam partem bonorum hereditas diuidendam, quisq; vnam vnciam habebit, quia in triente quatuor vnciae sunt. Idem erit si dicas, triens erit per legitimam, id est, tertia pars eius quod quisq; laturus erat ab intestato. Na ab intestato succedentes quatuor filii, haberebunt singuli tres vncias. Et trium vnciarum tertia pars, est vncia vna. In semisse idem conuenit. Pone esse filios, dicas legitimam esse semissem, id est, mediam partem diuidendam inter eos: sic quique eorum vnam vnciam est habiturus. Quod si dicas legitimam esse semissem eius quod habituri erant ab intestato singuli, idem reperies: quia si sex sunt liberi, aequaliter succedet in 12. vncias assis: ergo quilibet habebit duas vncias ab intestato, quarum media pars vncia erit pro legitima, & ita semis duarum vnciarum. Et hec exempla primam explicant regulam. Altera porro regula, quando sunt aliqui ab intestato successuri, quibus legitima nisi certis de causis non debetur, triens vel semis exponi debent tantum tertia pars eius quod essent habituri, si cogitasset eos successisse ab intestato, & non de tertia parte bonorum. Sic explicat Fernandus duobus exemplis: vno, quod Titius habuit duos filios naturales & legitimos, & duos legitimos seu adoptiuos, vel duos alios exheredatos. ¶ Nam ratione eorum, quibus legitima non debetur necessario, qui tamen ab intestato admittentur, minor fit legitima eorum qui institui debent, non succedentibus & computatis illis qui ab intestato aequaliter succedere possent, secundum Fernandum, *in l. in quartam, 2. presat. c. 2. n. 16. ad leg. Falc. puta, retine exemplum, pater cum tribus fratribus relictus est a filio, qui heredes instituit extra eos honestos omnis fratribus, relictis legitima patri. Iure civili triens est legitima patris, id est, quatuor vnciae, has quatuor itaq; non recipiet integras, quia fratres faciunt partem, quemadmodum facerent ab intestato, nec admittuntur ad partem: quauquam plures repugnent Fernando, *Ang. Bald. §. Ale. Paul. Cast. ad l. plane, §. si duobus, de success. liber. Bar. in l. pater filiu, de inoff. testa.* Quare notandum est, a successione intestati defuncti exclusos per legem vel statutu, veluti Tholosae filias dotatas per patrem, & in Gallia liberos ingressos religionem, vel alibi filias existitibus masculis, & similes, neq; ad partem admitti, neq; partem in prauidicium alioru petentium legitima facere, & perinde ac si non quae fuissent, *Paul. Cast. in l. plane, §. si duobus, de success. liber. vbi per Imo. & Bart. & per Angelu, in §. prodest, de success. liber. apud Iustinianum, Sa'y. Ale. & alii in auth. nouissima, C. de inoffi. testa. quia nec ab intestato successuri sunt. ¶ In exheredato legitime, facta testatoris, tamen variatu. *vide Ale. & alios, in d. §. si duobus.* an faciat partem, quae non admittatur ad partem. Et ianior videtur opinio, vt faciat partem, *l. Papinianus §. quomodo, de inoff. testa. P.* Quia alioquin ab intestato erat successurus, nisi fuisset ingratu, & quia aduersum patrem ingratu fuit, & comotum eius partis heredis est iulius, *l. si patrem, de probat. in P. & auth. hoc amplius, C. de fideic. reliqui autem quilibet tantum****

tantum suam consequentur partem. Fernan. ubi sup. nu. 16. vers. secundo casus. & vers. tertius casus. Si si filia renuntiat, aut patri dote contenta, ea quidem facit partem, sed non admittitur ad partem, & pars eius apud heredem nomine filiae remanet. Be. 5.3. par. q. de legitima. Paul. Castren. cons. 105. in fi. vide Arnold. Fer. o. lib. 2. consuet. Burdegali. 10. de testa. & ita pars illa ab herede obicietur petenti legitimam. Sed nota quod in hac parte debet computari & cumulari dos quam filia accepit. Quando autem ob crimen commissum, filius redditus est incapax successione ante mortem patris, puta quia deportatus, vel alia de causa fit incapax: hic non faciet partem, nec admittitur ad partem, quia successus non erat ab intestato. & pro mortuo est. l. 1. §. qui filium, de bono possess. cont. r. Item quando moritur Titius, relicto patre, matre, & duobus fratribus, instituto extraneo, relicta parentibus legitima. vide Dd. in l. per filium, de inoff. testam. Quae omnia de iure communi & scripto Romanorum vera sunt, non etiam ex consuetudine locorum Galliae aliquorum, ubi tertia pars est debita substantiae vel patrimonii patris, vel alterius praefuncti, Bartholom. Chassan. ad 2. ad ver. la partie des biens, sur des successions, in consuet. Burg. atque alibi maior, alibi minor esse potest, pro diuersa consuetudine. Nam tunc interpretes communi suffragio, statuto seu consuetudine legitimam augeri, vel minui posse. Bar. in l. si de bon. damnat. P. Jus. in l. extraneum, C. de hered. instit. Socin. cons. 93. col. 3. cons. de iur. Tholo. 4. 37. §. Sed tunc omnino tolli possunt, certant interpretes, aliis aliterentibus tolli non posse omnino, Felin. in c. cum ex officio, de praescri. Soci. cons. 150. §. 30. & 5. vol. 1. aduer. decis. 188. n. 6. Oldr. cons. 94. Alberi. plures citat ad l. quoniam in prioribus, de inoff. testa. Bald. in l. sancimus, C. de testam. quod quali iure naturali debeat, l. si §. in autem de verat. furio. C. §. 1. de here. & Falc. quia dicunt legitimam esse iuris naturalis, per §. primum itaque, de here. & Falc. in auth. Et non possit ita eaque naturalis iuris sunt, tolli per civile ius, quoniam sit interpretari & minui possunt. §. sed naturalia, de iure natur. l. eas, de c. dimittit, cum sim. 2. Quod legitima in locum subrogata sit alimentorum, Bald. in l. si ius naturale, n. 8. de iur. quae iure naturali praestantur & debentur filiis, parentibus, & proximis. l. si quis a liberis, de lib. agnos. P. iunge. l. necare, eo. Sunt autem alii, qui notent tolli omnino posse statuto aut consuetudine, Paul. Cast. in l. quod de bonis, §. si, ad l. Falc. P. Bar. in l. Titio centum, §. Titio gigno, de condi. & demost. P. decis. cap. Thol. 4. 37. Soci. cons. 288. n. 8. col. Panortitan. autem distinguit, in c. Raynus. de testam. ut si filius habeat unde vivere possit, tolli possit omnino: contra, si non habeat. Barthol. vero Chassa. existimat, legitimam filiorum quidem omnino tolli non posse, quia debetur, inquit, iure sanguinis, Chassan. ad cons. Burg. r. de successions. §. 2. ad ver. la tierce partie des biens, n. 2. & 3. Socin. cons. 30. quod ius tolli non potest, legitimam tamen partem & collateralium, quae iuris civilis est per nam & si parentibus de in off. test. tolli possit. l. iura sanguinis de reg. iur. §. Mihi tamen istae rationes non placent: nam & legitimam iuris naturalis non esse, quoniam debetur propter naturalem causam. Quippe quod si esset iuris naturalis, ut torqueam in suos auctores rationem, filius & si impius & ingratus, quae naturae essent, non posset amittere: a mittit autem, cum exheredatur & c. Quia & mihi pugnantia interpretes dicere videatur, dum dicunt esse iura naturalia, quibus adferunt legitimam, immutabilia, & farentur tamē minui & augeri posse. Vnde sequitur mutabilem esse legitimam, non immutabilem: idcirco neque esse iuris naturalis, sed civilis. Dehinc consequenter quia mutari potest, ita tolli alio iure civilis. l. eas, de capitis dem. n. cum sim. l. i. Eadem t. ex causa eliditur ratio alimentorum, quorum causa dicunt deberi legitimam. Nam & ingratus filius alimentis priuari potest: non quidem omnibus alimentis, vel aliud de non possit vivere, sed ne possit a patre, cui ingratus est, petere alimenta. l. si quis a liberis, §. idem iudex estimare, de lib. agnos. P. l. fin. C. de alend. lib. Si aliquid est ius petendi alimenta ab aliquo, & aliud ali: illud enim in actione consistit, hoc ut vivamus certe in naturali factu, quo non potest priuari superfluitate vita filius. Corpus enim naturalis refectio ne dicitur patris eger, ut consequatur in essentia. Ita aliud erit naturale, aliud quod causa rei naturalis sit: Si diceremus subrogatam esse legitimam in locum alimentorum, recte concluderemus ex natura eius cui sit subrogatio, in l. cum debere, de seruis. vrb. praed. non deberi legitimam filius vel parentibus, quibus satis ad alimenta bona sunt, alimenta illis non debetur coacta, l. si quis a liberis, §. sed si filius de lib. agnos. Quod tamen falsum est, quia & diuis. debetur legitima. Item aliunde, quod quoniam filius, quamdiu vixerit teneatur alimenta praestare patri, ratione pietatis:

tamen heres eius ad ea non cogitur, d. l. si quis, §. item rescriptum est. Et tamen legitima ab eodem post mortem debetur. Ratio potius quae ad iura sanguinis confugit, & legitimam filiorum tolli non posse, parentum autem & fratrum posse adstruit, repugnat distinctioni. Nam iura sanguinis & agnationis in fratribus & parentibus sunt, d. l. nam & si parentibus. ut in vtrisque hoc ius esset immutabile. Et si tollitur in ascendentium vel collateralium gradu, ex eadem ratione tollitur in filiis statuto & consuetudine. Et ego ita etiam sentio. Neque tamen arbitror ullam esse consuetudinem vsq; ad eum atrocem & barbaram in Britannia seu alibi, quae aliquid non relinquatur, etiam si successio integra deferatur primogenitis. Et si quam iueneris consuetudinem hac de re aliter statuerem, cognosces quandam esse singularē ea de re rationē. §. Insuper tamen nemo debet praescriptionem iuris civilis esse, l. 1. de iur. P. c. vigilanti, de praescrip. & tamen nemo inficias ibit, praescribi posse legitimam, & ita tolli, ne filius ea lapsa tempore petere possit, videlicet post 30. annos, Bald. in l. licet, de iure delib. C. glo. in l. 3. de acq. her. P. glo. in l. vni. quan. non pet. par. C. quoniam iason, in d. l. licet imprescriptibilem dicat legitimam, sed alii illum non sequuntur. Addunt in liberis alios 30. & circa sexaginta, si ex alio capite petant successorem. Ut tanquam extranei habeant 30. tanquam filii: per unde liberi, alios 30. Bald. in d. l. licet, vide Fernan. in l. in quartam, 2. praefat. in 4. legitimarum, art. n. 4. nisi in eodem gradu alii successissent, ut explicat Bened. in c. Raynuitum, in verb. mortuo itaq; 2. n. 155. & 156. & 63. Plures etiam concedunt, nec hos 30. nocere traditum est, si mala fide possideatur filiorum hereditas, & quia non currit tunc praescriptio, ca. possessor male fidei, de regul. iur. vel si ex iusta causa suspensa est petitio, in qua restitueretur etiam minor, iuxta l. 1. §. si ex quibus cau. malo. Dicunt & non impediri etiam filium, cui obicitur praescriptio, petere saltem alimenta: in quo ego subsisto. §. In t. legitima porro ascendentibus vel collateralibus, debita, conueniunt omnnes, exemplo aliarum actionum similium, praescriptione 30. annorum tolli. Fernan. ubi sup. Et ita iudicari in quaestione petitionis legitimae a filio tradit Guid. Pap. q. 82. Vide de his plura ap. Franciscum Cremensem, sing. 50. incip. Antiqua est quaestio. Et eundem Papaeum, cons. 170. & 220. In Gallia adhuc receptum est, ex delicto patris priuari filios legitimam, ubi bona confiscantur, nisi specialiter aliqua portio liberis referatur a iudice in condemnatione, ut plerumque fieri solet. Guil. Bened. in c. Raynuitum, ad ver. & uxorem nomine Adelasiam, n. 285. & 286. Nam abiit in desuetudinem auct. bona damnatorum, C. de bon. damnato, quae inhibet confiscationem bonorum ob delicta, nisi incertis debitis, & criminis laese maiestatis, ut in l. quisquis, ad leg. Jul. maiest. C. Cum tamen in Gallia perpetuo, exceptis patriis consuetudinibus contrariis, confiscatio et tempore confiscetur & bona. Idque sine retentione quartae vel legitimae filiorum. In quo etiam desuetudine abolita est in eodem regno l. fin. de bon. damnato. P. Et omnia crimina capitalia equalia in hoc cum crimine laese maiestatis sunt. Musser. in praxi, tit. de pen. §. fin. Exstat autem textus expressus in crimine prodicionis seu perduellionis vel maiestatis, priuari filios legitimam ex delicto patris, in l. quisquis, §. 1. ad leg. Jul. maiest. C. tracta ut hoc canonista, in Clem. pastoralis, §. ceterum, de resudic. & Cardin. ibi. Et enim ne exemplo paterno simile facinus audeat perpetrare, ibi Archadius & Honorius eos priuant paterna auita, proximorumque omnium hereditate ac successione, & ne ex testamentis extraneorum capere possint ut sint perpetuo egentes & pauperes, comitate eos perpetuo paterna ignominia. Et in §. ad filias, et iudicē legis. Falcidiam seu legitimam in bonis matris minime perduellionis, permittunt, quia per infirmitatem sexus minus astricta credebantur. Ius etiam Pontificum tradit, non tantum legitimam priuari filium ex crimine perduellionis, sed etiam & beneficiis, si peccatum sit in principem spirituale, c. felicitas, §. quod si quis praedictorum, de pen. in 6. non etiam si peccatum sit in temporalem regem, Phil. Francus, in d. §. quod si quis. In quibus consideratur odium patris & filiorum, ex praesumptione quod vindicari sint mortem patris, si per facultates liceret. Mali corui enim, malum ouum. In crimine haereseos patris idem dictum est, ut filii priuentur in eius legitima. auth. Gaz. arros, de haer. c. urgente, eod. in 6. §. At t. ex facto patris alio, in quo non officit consideratio prior, recte placuit, ex voluntate patris largitione non posse minui siue tolli legitimam. Et ideo renocantur inofficiose donationes, ut inofficiosa testamenta, cum in fraudem legitimae debita sunt, l. 1. de inoff. dona. C. quando contentis superioribus vel inferioribus descendentibus, donationes immentia sunt contra officium pietatis, nihil relinquendo ascendentibus vel descendentibus. Et ita

datur querela illis in officiosa donationis, siue donans testatus siue intestatus moriatur, contra donatorem, l. precibus. 2. §. de inoff. donat. C. Vt ea re a usum moderate donatum reuocetur & vsque ad legitimam debitam sibi qui agunt, cuiuscumque fiat conditionis illi quibus donatum est, siue liberi, siue extranei, l. 1. §. si totius, l. si liquet. 8. l. cum donationibus. 7. C. eod. auth. unde & si parent. de inoff. sic. testa. C. ad similitudinem querelae in officiosi testamenti, l. si. co. C. de inoff. donatio. Quod & impugnanda in officiosa dote obseruari debere relictum est. l. 1. C. de inoff. dotib. Si tamen alia actio dari non potest. l. si filius unus. l. 4. C. de inoff. donat. Neque enim in praedictum filiorum, parentibus licet profundere donatione patrimonium perperam, fraudandae legitimae causa, quam non a testatore, sed a legis beneficio habent. l. si arrogator. de adopt. Neque conuenienter remittendū debitum, quae haec remissio pro donatione habetur. l. si uisuer. de cond. sine cau. §. At ¶ non reuocatur ea ratione venditum necessario sine fraude, pecunia accepta, propter liberam administrationem, quae cuique in rebus suis permittitur. l. nemo extrinsecus. C. de iud. l. in re mandata. C. manda.

¶ Dicunt tamen in iud. prohibito, per patrem amissa a filio posse reuocari, si immobilia sunt, vsque ad legitimam illorum, Chassan. ad §. 2. ad ver. dicitur passe. titu des successions, num. 5. in consuet. Burg. Citat auctores Ferrand eius sententia, in 2. p. refat. ad l. in quartam. c. 4. Bald. in l. 1. in fin. si quid in fraud. patro. C. l. in l. 1. in fin. prior. §. sed si quis in fraudem, 2. col. de iure. §. Sed ¶ perpendamus unac, de quibus rebus sumenda est legitima: & responsum est, optionem filiorum esse, in quibus uelut sibi datur, arbitrio tamen boni uiri, seu iudicis, l. non amplius. §. ult. de leg. 1. l. scimus, de inoff. testa. C. Nec eam in pecunia numerata inuitus, sed ex ipsa substantia bonorum corporibusque hereditatis detrahetur, §. 1. de trien. & semi. Bene. 3. par. in q. de legitima num. 1. & d. l. scimus, §. repletionem. & ibi Bald. etiam si debeatur nepotibus, §. & haec omnia, de trien. & semi. vel ascendentibus, §. 1. eod. Non tamen ex re meliori, vel uiliori, sed ex re mediocri. Guid. Pap. dec. 608. l. in d. l. scimus, & in l. filium quem, 8. col. sum. eris. Et ita interponit quoque boni uiri seu iudicis arbitrium oportet, ne uel inuacua omnia considerantur, uel ne eam filius ex ipsa substantia detrahere omnino prohibeatur. Bart. & Ioan. l. in l. suis de her. instit. per l. 2. quan. & qui. quart. par. deb. C. Alex. in l. in quartam. ad l. Falc. P. Paul. Castr. consil. 254. Phil. Decius, cons. 8. facili potest, & ibi §. mo. de leg. 1. Nec a usufructu constituitur solum, d. l. scimus. Nec pater potest statuere, ut filius pro legitima pecunia sit contentus. Bald. & Da. in d. §. repletionem l. scimus, contra Salycetum.

¶ Nisi tunc certe agatur de regno, & comitatu, aut ducatu, aut marchionatu, aliisque dignitatibus indiuisibilibus, in quibus filii, post eum, qui iure heredis accipit regnum, debent contenti esse (si alia non sit consuetudo) pecunia, uel rebus pro legitima assignatis, ita dicitur Guido Pap. in dec. 476. & 487. & consil. 131. incip. circa processum. Per Jacob. in sua praesentia de success. regni Franc. circa principi. ver. sed quid dicit decessit ille Carolus, Boerius dec. 204. num. 14. Bene. in ca. Raynuius in ver. in eod. testamento, 1. num. 145. Panorm. in cons. 3. in sola. 2. dub. vol. 2. Bald. in auth. hoc amplius, in ver. oppono C. de fideic. Paul. Castr. consil. 167. glo. Innoc. 10. Andr. & Hostiens. in c. licet, de voto. uocant in Gallia appanagium uel appanagium. Quia iste dignitates regie sine corruptione uix diuidi possunt. §. 1. de feudo Marchia. in lib. feudo. nos de his lib. 6. Syntag. 6. Bal. §. praeter ea ducatus, de probi. feud. alia in feud. facti glo. in c. si heredes, de testam. in c. in maiorib. de preben. Tum propter imperium, quod male patitur duos principes, ut nec mundus duos soles: tum etiam, quia & regnum, & ducatus, & comitatus, & marchionatus, & baronia, certis constant determinationibus, & ueluti membris, quoque si separentur, non amplius talia dicuntur, ut de eorum lib. 6. huius Syntagmatis iuris, c. 7. num. 30. & c. 10. nu. 2. & 9. Et in hac causa recte exceptio fit, ne filius in corporibus hereditariis petere possit legitimum. ¶ Quam ¶ extendit ad familias nobilium quae ex lege maiorum indiuisibiles sunt: quam sequi expedit, cum reipub. inter sit integras eas conferuari. l. 1. §. pen. de ven. in spec. Multo magis id receptum erit, si consuetudine, lege, uel statuto municipalium fuerit, ut in pecunia teneatur filius legitimae capite. iam enim antea probauimus, statuto posse mutari & tolli legitimum. ¶ Sed ¶ & si filius relictam legitimam in pecunia per parentes semel agnouerit, non potest petere in corporibus hereditariis nec supplementum, l. si quando, §. sed hoc. & §. fin. de inoff. testa. C. quod fiet ex arbitrio boni uiri, l. si non mortis, 25. eod. si tamen non agnouerit uoluntatem patris, uel si minor aduersus illam agnitionem in integrum restituatur, quod potest ratione affe-

ctionis, quod tra maiorum fuerint, l. si in emtionem de minor. 25. ann. inuitus no cogitur in pecunia, etiam si pater statuerit legitimam accipere. ¶ Nec ¶ etia statueret potest pater, ut cum legitima, q. si bi filius debet, compensetur nisi debitum eius naturae esset, q. in legitimam esset impudendum: ut est dos promissa, uel propter nuptias donatio, ut in l. si cum dorem, §. si pater, de iure dot. ubi & hoc tuetur Alexander. Idem & Baldus post Cynum, p. bat in l. cu patre, C. eod. tit. filius quippe in legitima pro creditore habetur. l. si patronus, de donat. P. melius in l. Papiusianus, §. si impubes, de inoff. testa. Et alio pro inuito creditore solui non potest. §. 1. qui. mod. col. ob l. 2. si cert. pec. P. l. debitorum part. omb. C. de part. ¶ N stabile ¶ tamen illud est, ut quamuis parentibus debita portio ex substantia defuncti quoque debeatur, §. 1. de trien. & semi. filius tamen possit aliquid certum uel pecuniam assignare pro eorum legitima. Phil. Franc. in c. si pater, de testam. in 6. Fran. K. par. in l. in quartam, n. 127. ad leg. Falc. Cum de legitima filiorum ita pater non possit.

¶ Quinimo, ¶ & legitima horum cum detrahetur ex omnibus corporibus hereditariis, accipitur quoque ex donatione facta primogenito, & de bonis quae fuerunt defuncti ante donationem primogenito factam, Guillelmo Benedic. in 3. part. rep. c. Raynuius, in q. de legitima, num. 1. per gl. quam leg. communiu. Doctores, in l. in 6. q. de inoff. dona. C. Vt & diximus capi ex inofficiosis donationibus, & d. ub.

¶ Sed ¶ a quo legitima & supplementum eius peti debeat, controuersum apud iuris interpretes est: alius dicitur, & a legatariis peti posse iure, & actione hypothecaria, maxime si filius uellet in corporibus hereditariis sibi, sicut alius negatibus, & tantummodo ab herede peti posse asserentibus. Quorum sententias, & auctorum nomina, & rationes inueies apud Nicolaum Boerium, q. 145. & Guid. Pap. q. 82. Resoluit tamen Boerius distinguendum secundum Alexandrum, in d. l. in quartam. ut si per legatam remaneat ad eum modum diuinita legitima, ut heredi reliquam nihil fit de ducta Falcidia, ex quo suppleri ea possit uel confici, tunc p. iter qui peti experiri contra legatarios conditione ex lege, ita intelligi si ex patronis, & l. si libertus sub conditione, §. 2. de bo. lib. P. contra, si non remaneat ita diuinita legitima. Verum prius discutierendū in omni casu heres erit, si intelligendus, §. ceterum, ut cum de app. cog. in authent. in uerb. ab hereditatis, l. omnimodo, de inoff. testa. C. l. 1. §. si heres institutus ad S. C. Treb. ut c. g. o. f. am. num. remaneat quippiam apud eum, quod sufficit iuxta l. Mo. scis, de iur. fide. P. Idque sequitur Bald. ad rubric. de rer. diu. P. Et ita iudicatum fuisse in curia Senatus Burgegalensis Boerius in citato loco notat. §. Dec. 1511. hoc etiam probabilis uideatur Guidoni Papae, omissis inuolutionibus eorum, qui distinguunt, num legatarii acciperint legati nomine corpus hereditarium, ut tunc teneantur contribuere ad supplementum legitimum, l. lineam Margaritharum, ad leg. Falcid. P. an uero sit relictum in quantitate uel aliud in genere, quo casu non agatur contra eos: quia genus non est in substantia bonorum, ex quibus debetur legitima, d. l. scimus, §. repletionem, C. de inoff. testa. Nam haec distinctio, quae est Paul. Castr. in l. in quartam, ad leg. Falc. P. non pertinet ad questionem contra quem experiendum sit, & a quo peti possit, sed ad questionem, quis contribuere debeat ad constandam legitimam, & qua forma sit pro legitima habenda, procedendum.

¶ Quod ¶ etiam ut patris explicem, dico, legitimam titulo institutionis in testamento relinquendam esse, quibus debetur, ut docuimus in institutione filiorum & ex heredatione: quod si non sit relicta, sed fuerit facta ex hereditatio iniusta, agitur ex causa hereditationis iniusta, ut superior capite docuimus in officiosi querela, & si aliqui patris, non integra tamen relinquatur, hodie ad repletionem agitur facienda.

¶ Pro ¶ repletionem faciendae, & legitima consequenda, adeundus est iudex, uocandus heres institutus, ut suppleat. Non enim propria auctoritate filius capere potest hereditatis portionem iure communii Romano eorum, quando legitima in dederit in parte relicta esset, Bald. in l. 2. per illum textum, quando. & quib. quart. par. deb. id est, quando certa res pro legitima non est relicta: contra, si incerta re relinquatur, sic intellige Bald. in l. si quis in suo, de inoff. testa. Secundum Gu. l. Benedic. ad ca. Raynuius, ad ver. si abique liberis moreretur, 2. in fideicom. substit. num. 147. quam propria auctoritate retinet potius, quam accipiat. l. in suis, de liber. & post. hum. P. Et in eare, si uelit, loco heredis est. Bartol. in l. ex factis, l. in magna, de hered. instit. P. nisi & illa res ab herede possideretur, & de controuersia dubitaretur, quo casu nolente herede sponte tradere, iudex adeundus est, l. 3. de pignori. C. Neque

Neque enim licet etiam rem suam, alio possidente de facto, propria auctoritate repetere impune. *l. exstat, quod met. cau. P. l. i. C. de iust. frag. C. eum qui, de prob. in 6. cum similib. ne ad arma veletur, & ex cuius questione nascantur rixae criminales, quas p. vult index suavitudo compescere. l. acquisitum, de usufructu. P. Quinimodo legitima iure prius potest ob eam temeritatem, per l. non dubium, C. de lega. Habet tamen excusationem aliquando ab illa lege, & a l. si quis in tantam, vnde vi, C. filius qui capit pro legitima rem aliquam, *Paulus Picus, in l. in quarum, & ibid. Fernand. in 3. art. rep. leg. nu. 7. ad leg. Falc. potissimum in Gallia, vbi ex generali consuetudine mortuus salit viuum, quod pertinet ad ius & citalem possessionem, alio non possidente: quod late explicat**

27 Gaill. Benedic. ad ver. *mortuus itaq. testator, 2. nu. 66. & 67.* Et tunc hac distinctione existimo, intelligi debere, quod Bartholomaeus Chassan. tradit, in §. 2. ad ver. *on ne peut exhereder, nu. 7. des successions, in cons. Burg. filium posse propria auctoritate legitimam accipere. Sententia autem vel condemnatione fecuta, vel sponte herede legitimum offerente, deductio fieri debet coram arbitrio prius arietis alieni, suaveris impensa, & libertatum datacum, l. Papi-
pinianus, §. quarta autem, de inoffic. testa. P. vti in aliis quartis ineun-
dis Falcidia, & Trebellianice monuitur, quia bona non dicuntur, nisi deducto aere alieno. l. subignatum, §. bona, de verb. sign. Ex
quibus duo colligo, & legitimam sine onere deberi, & non si post mor-
tuum eius, de cuius hereditate agitur. ¶ Primum ¶ docet, nec condi-
tionem, nec grauamen imponi posse in eo, quod pro legitima
relinquitur, vel datur vel accipitur, siue sit dilatio temporis dandi,
siue conditionis, quae reiciantur in legitima. *l. quoniam in priorib. C. de inoffic. testa.* Et ita emendata est l. si pater, C. vti in offic. testa-
per l. quoniam in prioribus, eiusdem tituli. Negi. solum reicieatur
a legitima grauamen omne, dum in ea tantum est filius institutus,
39 sed etiam si in aliis instituitur. ¶ Nam ¶ pro parte legitima reicie-
tur adhuc, etiam in residuo daret, *l. scimus, §. cum ante, eod.* quia
filius eam non habet beneficio patris, sed legis, *l. si arrogator, de ad-
opt. Gaill. Benedic. tamen 12. casus adfert & colligit, in repeti-
tione, c. Raynautius, ad ver. reliquit, a num. 3. 2. vlt. in fine, de
testam. In quibus onus aliquod seu conditio imponi potest a paren-
tibus legitimae filiorum: quorum aliquos leniter, vt quotidianos
indico: reliquos enim apud illum videbis. 1. Quando conditio
legitimae apposta est in utilitatem filiorum *gl. in l. quoniam in
prioribus, per text. in l. filium matrem, de inoffic. testa. C. vti sic dum vi-
det filium prodigum vel infirmum aetatis, prohibeat vlt. que ad certum
tempus, relictiis interim alimentis, non autem in perpetuum, aliena-
tionem legitimae, potuit prohibere ita ad tempus, quauis aliena-
tio fieri possit, non obstante prohibitione, vtque ad legitimam.
Et ita iudicatum Senatusconsulto Bardegalensi, in vigilia natiuitatis
beati Iohannis Baptistae, anno Domini 1499. Idipsum die de
institratione facta cura conditione, vt filii maneat in communio-
ne vsque ad certum tempus. De qua & quid in ea contineatur, vi-
de Nicolaum Boerium, decif. 87. ¶ 2. Recipit ¶ onus vel condi-
tionem legitimam, si repudiante eam filio, perueniat ad substitutum
vel alium: quemadmodum in patroni legitima responsum est, in
30 *locum patronus, de leg. 2. & Paul. Castr. in d. l. quoniam in prioribus,
ita tradit. Hic autem est consideratio, quando filius heres institutus
a patre possit retinere & acceptare legitimam, omnia hereditate,
& quando non: quod explicatum habes a praedicto Benedic-
to, vbi sup. num. 3. 4. quod nota, quia est haec quotidiana questio
forensis. ¶ 3. Conditio ¶ ex statuto recipitur, si illud statuat, quod
31 exstantibus masculis filia dotata non succedit: quia tunc relicta ei
legitima seu dos non petitur, nisi quando nuplerit, *Bar. in l. Ti-
tio centum, §. Titio genero, de cond. & demonst. vlt. coll. ¶ 4. Singula-
re ¶ est, legata relinqui posse a filio per patrem, pro male ablati,
& in restitutionem raptorum. Nam haec in foro conscientiae a fi-
lio restituenda sunt, & minuunt legitimam, vt a alienum. Et vel-
uti pro redemptione animae defuncti ex laqueo damnationis, soluenda
sunt, non enim dimittitur peccatum, nisi restituatur ablatum,
6. peccatum, de reg. iur. in 6. quia filius tenetur ex captiuitate patrem
redimere, alioquin legitima priuandus est, vt ingratus. *auth. si ca-
33 pitui, de episc. & cler. C. s. causus, vt cum de app. cog. in auth. ¶ In ¶
foro tamen contentioso putant aliqui probandum esse prius male
acceptum a testatore: nec credi simplici eius assertioni in dimi-
nutionem legitimae filii. *Gaill. Bened. vbi sup. num. 41. arg. eorum,*
*quae notat Bar. in l. si forte, de cast. pecu. P. Quod diximus aut post
mortem deberi legitimam tantum, satis per se constat: vel ex eo,
quod ante mortem de beatis praematura dicatur eius petitio. l. 1.
§. si impuberis, de colla. bon. disputat hanc q. Guid. Pap. decif. 486. &*******

*Chassa. cum suis exceptionib. ad §. 2. ad ver. du trespassse, sit des succes-
sions, num. 1. 2. 3. 4. 5. 6. in cons. Burg.* Exceptis quibusdam casibus, in
quibus cogitur pater loco legitimae quaedam dare filio, qui tamen
quamuis referatur ad legitimam, & quamquam horum nomine
data comparantur post mortem patris in legitimam, tamen im-
proprie legitima dicuntur. Quia legitima est iure institutionis vt
dixi, debita: institutio autem hereditatis est, quae tantummodo
mortui dicitur, in l. 1. pro herede, in P. l. opinione, C. eo l. i. de hered. vel
al. vend. P. Cum viuientis non dicatur hereditas, vt docet finitio
eius, *l. hereditas, de reg. iur. l. nihil aliud, de verb. sig. P. ¶ Primum ¶
itaque si pater velit aliquid pro futura legitima largiri filio, potest
in vita sua, l. cum quo, §. fin. ad leg. Falc. P. & suo priuilegio renun-
ciare, vt solet fieri dum emancipantur liberi, & quaedam illis dan-
tur, in quibus sibi negotiari possint. Et ita inuenimus factum fuisse
D. Lucae Euangelio cap. 15. in prodigo filio, qui a patre petit, &
coalecatus est substantiam sibi debitam post mortem. Num au-
tem parentes facere id ipsum debeant, exitus vitae illius prodigi e-
redire satis potest. Dicunt autem interpretes, *Bar. & Paul. Castr.*
in l. si cum dotem, §. si post, solut. matr. P. dissipata hac parte data no-
mine futurae legitimae per filium, non teneri patrem ei aliam legiti-
mam vel portionem relinquere. ¶ Secundo, ¶ etiam inuitus pater
35 cogitur dotare filiam viuens, & filio conditionem quaerere. *l. qui
liberos, & qui constituit, de ritu nupt. ¶ Tercio, ¶ si filius pro
debito sit carceribus detentus, vel pro delicto capitali cogi possit
pater ei legitimam portionem tradere, neque patrem qui praue-
nit tempus solationis, teneri eiterum testamento legitimam re-
linquere, docet Gaill. Benedic. in ca. Raynautius, ad ver. in eod. tes-
tamento relinquens, 1. num. 214. & 215. ¶ Quarto, ¶ Iudeus filio
ad Christianitatum conuerso tenetur legitimam dare, vt quibus-
dam placuit. *pon. de Ana. in ca. Iudaei de Iuda. licet ibi Felix, repugnet,
faci in arg. l. cognouimus, C. de her. Guil. Benedic. vbi sup. ¶ Item
¶ si ter ingrediatur religionem, c. cum simus, de reg. & transact. 38
ad religio. auth. ingressi, C. de sacros. eccl. quia tunc habetur pro mor-
tuo ciuilitate. ¶ Post ¶ deductionem eorum, quae deducti oportet,
39 quae docet & l. si §. in computatione, de iure delib. C. in eunda ratio
est bonorum, & ea in vnum conferenda: & si recte conferrit
non posita at vel diuidi, aestimanda imputationibus adiectis. Et ha-
benda primum ratio valoris hereditatis viuente, quae fuit tem-
poris mortis testatoris. *l. cum quoritur, de inoffic. testa. C. etiam, §.
si patronus, & l. si patronum, §. fin. de bon. lib. l. si quid in frau. pa-
tro. P. Quare filii, qui ante mortem patris moriuntur, non consi-
derantur ratione legitimae, potissimum si filios non relinquant,
qui tamen si sint, mortuo patre ex proprio capite & in thirpes suc-
cedunt, vt qui ab intestato vocantur, vide de his *Fernandus, in re-
per. l. in quarum, in 2. praefat. c. 2. num. 8. & seq. quemadmodum suo
loco dicitur. ¶ Quare, ¶ si tempore quo legitima anticipata est,
40 puta quo de data est, vt in l. cum quo, §. si ad leg. Falc. P. facultates
parentis fuerint tenues, & tempore mortis exercuisse appareat,
crescit legitima, & petitur supplementum, etiam si filia simpliciter
bonis paternis renuntiavit: quia renuntiatio ad praesentia ex-
tenditur, *Bar. in l. pactum dotale, de collat. C. in l. quamuis, C. de si-
deicom. Paul. & Alex. in l. ratione, ad leg. Falc. P. tex. in l. si quando,
§. 1. de inoff. testa. C. Idem, si filius aut filia, aliquo accepto pro
legitima, quod sufficiebat eo tempore quo dabatur, cum iuramen-
to renuntiavit: quo casu tenet renuntiatio, c. quamuis pactum, de
pact. in 6. Et haec probabilior videtur sententia illi quibus, *Bald. in
cap. cum Martinus Ferrariensis, num. 15. de constit. & con. 369. incip.
quodam puella, versic. pone.* quia iuramentum intelligitur appo-
situm cum clausula, *si res in eodem statu remaneant. ca. cum inter, de
renunt. glo. in c. quemadmodum, de iur. iur.* Et ita tenet *Fernandus*
etiam, *vbi sup. num. 9.* & alii. Quibus tamen plures & melioribus
rationibus obstitunt. Et cum illis resolutum est, filiam vel filium
accipientes legitimam, vel aliquid loco legitimae, quod sufficiens
erat pro eadem, habita ratione patrimonii dantis tunc existentis:
non posse supplementum post renuntiationem petere auctis
facultatibus patris tempore mortis. Quemadmodum, nec dimi-
nutis facultatibus tempore mortis, non deberet dari illis dimi-
nuta Plures istius rationes & affectas questionis, relictiis aduersariis
considerantibus, adfert *Nicolaus Boerius* per totam 62. decisio.
& addit in fine ita iudicatum a refo curiae Senatus Bardegalensis,
1519. ¶ Ceterum, ¶ si nulla renuntiatio facta est, auctaeque inue-
41 niantur facultates tempore mortis, vel si minus acceptum fuerit
in vita testatoris, & supplementum petatur, ad imputationem de-
scendendum. Quamobrem imputabit minus accipiendi filia,
quae accepit ipsam dotem, *l. quoniam nouella, C. de inoff. testa. Bar.*******

Imo & alii in d. l. in quarta etc; omnia accessoria dotis. vt vestes, anulos, torques, monilia, & alia id genus occasione matrimonii data, Paul. *Cast. conf. 120. Alex. conf. 27.* q. tamen negat Fernan. in reb. consumtis, ad d. l. in quarta tam, in 3. c. terius art. n. 9. in ampliatio.

42 Imputatur & legitime relig. oli vel religiose, q. in ingressu datu est monasterio, Bart. in l. i. §. si parens, si quis a par fuer. manam, & in l. Tui centum, de cond. & demonst. Idipsum dicendum est, de donatione filio facta propter nuptias, d. l. quoniam nouella. Et ea quae pater donat filio ducenti uxorem, contemplatione matrimonii, quae interim valet. Pomponius Philadelphus, *sum. erosc. Bart. in l. 43* frater a fratre, de cond. indeb. §. Idemque t. in aliis donationibus ei factis ob causam, vt quae militiae causae sunt factae, *Lomnimodo, §. impuberi, de inoff. testam.* Nisi ob benemerita fierent, quia praecipue tunc essent filio, & censentur esse peculi aduentitii, vt ait gloss. i. a. auth. vnde si parens, de inoff. testa. Et aduentitia non communicantur. *l. fin. C. de collatio.* Quare lucram proueniens ex industria & labore filii operantis nomine suo non patris, etiam in rebus & pecuniis patris, non imputatur, vt aduentitium ex causa industriae filii. *Bart. in l. cum oportet, de bonis quae lib. & in l. si quis*

44 pro eo, §. item si filius, de fideicommissio. P. §. Donata t. quoque filiis quae transmissibilia non sunt ad heredes, non imputantur, vt videtur, alimenta, vestitus, & alia, quae officio paterno in filios parentes viuentes expendunt, *l. quae pater. sum. erosc. quae ve pro honore filii impetrando consumunt, text. & gloss. in l. de muner. & bon. P. nisi amice repetendi fiant, pro filio qui bona propria aliunde quam a patre habet. Alexand. in addit. ad Bart. ad d. l. 3. §. si de muner. & honor. l. fin. de peti. hered.* Proinde, t. pecuniae expensae in graduando filio, pro bacchalaureatu, licentiatu, doctoratu, & pro militia, sacerdotio non imputatur, *Bart. in l. i. §. nec castrens. de coll. bo. P. de Doctoratu, Bal. in lomnimodo, §. imputari, de inoff. test.* Si pater tradendo horum gratia pecunias, protestatus non sit pro legitima tradere: nam tunc imputaretur, si cum hac lege datur, *l. cum quo, §. si ad l. Ful. Sic dicimus donata a patre, quae efficiuntur peculi castrensis, vel quasi, vel eo nomine aliunde quaesita, non imputari filio in legitimam, vt equi, arma, &c. l. si, & l. si filius, fam. erosc. C.*

45 *Bart. in d. l. i. §. hoc castrens. de collat. bono.* Et t. quia libri sunt arma scholasticorum, *glo. in l. nepos Proculo, de verb. sig. & A tuocari & Doctores milites videntur, l. aduocati, C. de adu. diuor. iudicio.* & gaudent beneficio quasi castrensis peculi, *l. fori cui culminis eo. C. diciturum est de libris datis filii, nam illis imputentur in legitimam.* Et Iason quidem tradit libros Licentiatu vel Doctori datos, non imputandos, sed donatione quasi castrensis peculi proprios fieri. *Iason in l. filia licet, C. de colla. num. 8.* Id. ipsum, si deatur clericis etiam filiis in potestate constitutis, simplici consuta sacra initiatis: dicunt enim & esse tunc eos quasi castrensis peculi. *idem eod.* Nisi filii mali fuerint scholastici & reprobatae vitae, qui priuilegio scholasticorum indigni sint. *Bart. ad d. §. nec castrens. vel nisi tempore donationis, successissent renuntiaissent, Bald. in d. l. patrum dotalib. vel nisi in donatione pater protestatus sit, de date pro legitima. l. quae pater, ad leg. Falc. d. l. cum quo, §. fin. eod.* Quae si non concurrant impensa studiorum causa in filios facta, & libri non possunt computari vel imputari in legitimam, etiam si pater postmodum moriens id dixerit. *l. pater filiam, ad leg. Falci. P. cum perfecta donatio, neque modum, neque conditionem postea admittat. l. perfecta donatio, C. de don. quae sub mod. l. velles neque, C. de reuoc. donat. l. sicut ab initio, C. de actio.* Porro, si pater non quidem expresse dederit, sed tradiderit libros filio simpliciter, si eius nomine emerit, putandum est praecipuos esse ei. *in l. i. §. filia cuius, C. fam. erosc.* Ideo cum pater vel mercator vel rusticus est, praesumitur nomine tantum filii emisse, & ei d. nasse: nisi in Calendarii sui rationes retulerit, vt imputaret. *Paul. Cast. conf. 184.* Si autem eiusdem professionis sit pater, peculi nomine filio videtur libros tradidisse, *in l. si de pecun. leg. P. si donatione vsus non sit: exceptis libris grammaticalib. Et ita debet imputatio fieri eorum librorum, estimatioe facta pretii eius sunt tempore mortis testatoris, non quo emti sunt, & sufficit conferre pretium, potestque libros retinere. *l. si in d. l. filia licet, num. 10. de collatio. de estimatioe a mortis tempore facienda, in l. illud, de colla. lomnimodo, §. impuberi, de inoff. testam.* §. Noluerunt t. imputari quoque Doctores in legitimam expensas factas a patre in habendo episcopatu, vel beneficio: nec sacerdotum ipsum quod precibus aut gratia pater pro filio impetravit: vt docet Arnold. Ferronus, in comment. ad confuet. Burdeg. lib. 2. §. 10. §. Imputari t. voluerunt tamen iura in legitimam ea, quae pecuniis patris emta sunt in nomine filii, officia, militiae, feuda, quae emi vendive possunt, & quae trans-*

missibilia sunt ad heredes filii secundum estimationem & modum, lomnimodo, §. 2. §. imputari, de inoff. testam. C. Ea vero, quae nomine filii emta sunt, quae cum persona filii extinguuntur, vt inde lucrum aliquod ad heredes eius transmittatur, si nulla protestatione imputationis dantur, eidem non imputantur, nec conferuntur. *l. i. §. sed an id, de colla. bono. P.* Alioquin quae cum hac conditione, vt in quartam imputentur, dantur a testatore filii, aut aliis quibus legitima debetur, post mortem eius, siue dentur mortis causa, vel inter viuos, imputantur, & agitur ad supplementum tantum, *l. si quando, §. §. Generaliter, de inoff. testam. C. §. fin. eo. ap. Inst. contra, si nihil dictum sit de hac imputatione. glo. in d. §. Generaliter, ad ver. computetur, Bart. & Pau. Cast. ad d. l. in quartam.* Quamquam in eo casu imputentur in quartam iure institutionis debitam, seu in Falcidiam. *l. cum quo, §. fin. ad leg. Falcid. P.* Et enim cum dixerimus ante computationem legitima deducendum esse res alienum, recte istae donationes adducuntur, nec imputantur: quia tempore mortis patris factae non fuerunt. *l. cum quaritur, C. de inoff. testam.* §. Quod t. Fernandus exemplis illustrat in donationibus factis filiis, quae valent ita, vt si fiant emancipatis, *l. 2. de immensis donationibus.* Vel filiis in potestate constitutis, de usufructu aduentitiorum. *l. cum autem, §. id. autem, de bono. quae lib. vel aliorum cum iuramento, Bald. in l. fina. C. de vsuca pro don. Idem & Alexan. in l. si donatione, C. de collat. si filio suo princeps dederit, l. pen. C. de don. in. vir. & vxor. Iason in l. frater a fratre, de cond. indeb. in si repetit. vel mater filio, in l. si constant, & sibi gloss. de don. in. vir. & vxor. C. Contrarium ergo in donationibus, quae non valent in vita testatoris, dicendum est, vt liberis in potestate constitutis imputantur, & est communis opinio, *Bart. in l. in quartam, per l. filium quem habentem, sum. erosc. Cyn. in l. si quando, §. Generaliter, C. de inoff. testam. Ang. Imol. in d. l. in quartam, Alex. ad l. illud, de coll. C. quamuis plures reclamant, & dicunt regulam esse generalem, vt quicquid filius patris iudicio ultimo consecutus est eius substantia, imputet in legitimam, siue iure institutionis, siue fideicommissi, vel legati percipiat, Bart. Paul. Imol. ad d. l. in quartam, per lomnimodo, §. restitutionem, de inoff. testam. C. facit, §. i. ver. sed quod conserit, de trien. & semi. in auth. Exceptis fructibus, quos non imputat in legitimam, §. prohibemus, eod. Donationes autem simplices filiis familias factae ad natum reuocabiles sunt, & mortis tempore effectum sortiuntur tantum, *l. donationes quas parentes, in magna, de dona. in. vir. & vxor. C. l. 2. C. de inoff. don.* Quae tamen ratio vera quidem est in se, ceterum non videtur satis accommodata donationi filii factae, quae confirmatur quidem silentio mortis tempore, verum tamen retrahitur ad tempus quo conscripta est, non habita ratione mortis, *d. l. donationes quas parentes, quam obrem exilitarem hanc donationem, quae actis legitimae infirmata est, quae confirmatur morte, sed retrahitur: non esse imputandam, si aliter dictum non sit in eius traditione: & ita inclinare in hanc sententiam, videt Paulum Castren. in lomnimodo, §. & generaliter, de inoff. testa. per l. illud, de colla. C. & l. pen. fam. erosc. C. Sed de imputatione satis.***

46 Quibus t. debeat legitima, videamus breuitas. Vetus ordines suar succedentium ab intestato, descendentium, ascendentium & collateralium: sic & eorum qui legitimam petere possunt in bonis testatoris defuncti, liberorum, ascendentium, & fratrum tantum, *l. i. de inoff. testam. P.* in casu, in quo querela in officio testamenti illis dari potest vel debet. *interpr. in l. si quis filium, C. eo. Bart. & alii, in l. ex filio, de vulg. P.* Neque tamen omnibus simul debetur, sed ordine. Na si quis decedat relicto defuncti. liberis, ascendentibus, & collateralibus, non oēs possunt petere legitimam: sed tantum eo ordine, quo successuri essent ab intestato defuncto testatori, vel plures: si in eodem gradu, vel soli, si nullus alius sit in eo vel eo eocurrens. Quia saepe diximus, legitimam, partem esse eius, quod quis habiturus esset ab intestato, *supr. hoc. C.* Itaque quia prima successio est intestati descendentium, qui excludunt ascendentes & collateralibus, §. 1. de here. ab intest. veni. in auth. dicimus filiis existentibus vel nepotibus, qui instituti sunt, vel qui petere possunt male exheredati legitimam, vel in aliquo instituti supplementum, patrem testatoris excludi & matrem & superiores a legitima & querela inofficiosa. *l. pater filium, de inoff. testam. P.* Si autem illi non sint, vel si sint, & tamen succedere non possint, quia repudiauerunt, vel abstinuerunt se ab hereditate, vel recte exheredati sunt omnes, admittuntur ascendentes ad eius petitionem, *d. l. pater filium, quia tunc habentur qui ita pedebant pro mortuis, l. 2. §. 1. de bon. poss. sec. ab. P.* pariaque sunt aliquid non esse, vel esse inutiliter. *l. quos, qui sari, cog. P. l. fin. ad leg. Fian. de plagia. C.* Filii legitimam

in bo

in bonis patris & matris habent, §. 1. de trien. & sem. in auth. sine sint emancipati, glo. in §. exheredatis, de hered. & Falc. siue malculi, siue femine: quia sublata est potestas & lexus in successuibus ab intestato, ex quibus hæc legitima pendet differentia, §. eman- cipati, de here. que ab int. deser. l. maximè vniu. de lib. prat. C. Siue sint adoptiui, siue naturales & legitimi, §. cum autem, de inoff. testa. apud Justin. l. si arrogator, de adopt. P. non tamen nothi & spurii, §. 1. de in. est. nupt. l. 1. & ubi gl. de bon. possess. con. tab. l. dicorem. §. pater naturalis, de leg. 3. per rationem, l. vulgo concepti, de stat. hom. §. si aduersus, de nupt. ap. Iustinia. exceptis matribus non illatibus, l. si qua illu. s. r. ad Orficia. C. & dummodo incestuosi, adulterini, nefarii siuue presbyterorum ne sint, qui omnino ab omni etiã matris successione repellantur, auth. ex complexu, de in. est. nupt. C.

51 ¶ Legitimati porro per sublequens matrimonium, per omnia legitima & naturalibus similes sunt in successione, §. fin. eod. in. auth. §. fin. de hered. que ab int. deser. apud Iustina. c. x. tanta, qui filii sint legitimi. Idipsum si legitimum impetrante patre eo que viuo per rescriptum principis habere et legitimum in bonis patris, que ad modum naturales & legitimi, §. sit igitur, qui. mod. nat. eff. leg. colla. 6. in auth. Non etiam si mortuo patre legitime- tur, gl. & inter. in l. Gallus, §. & quid si tantum, de libe. & posthu. De reliquis legitimatis per oblationem vel per nominationem in testamento non loquor, quod illa formula desierint esse in usu: hos tamen dicant habuisse legitimam in bonis patris, vide Fern.

52 ¶ in l. in quartam, 2. prefat. c. 1. nu. 9. ¶ Posthumis, ¶ si abortiuu uacantur, legitima non debetur, l. 2. de post. hered. instit. natis denegari non potest, §. posthumus, de exher. lib. l. inter cohera, de lib. & posthu. ¶ Iure ¶ scripto, religionem ingredientibus, debetur legitima, quã post mortem patris petere possunt, auth. ingressi, de sacro. eccl. c. l. in §. 1. de epis. & cler. C. exceptis his, qui neque in communi, neque in publico quicquam habere possunt: quales cordigeri sunt, clem. exini, de verb. sign. Ar in Gallia, qui ingrediuntur aliquam religionem cuiuscumque sint ordinis, ubi eam professi sunt, incapaces sunt successioneis petende a patre, Fern. in d. 2. prefat. c. 1. nu. 10.

54 ¶ Non ¶ potest & filia dote contenta, qua cum iuramento renũciat, regressum habere & petere legitimam, e. quamuis patrum, de part. in 6. quando autem nepotes ex ea pe sint petere, vel ex persona matris, vel ex propria, hoc videbis apud Guill. Bened. c. in 3. part. q. de legitima, num. 6. & 7. Guido. P. p. de d. 98. num. 2. Bart. in l. q. in superstitis, de acqu. hered. P. Tractatur & optime a Fernando, in 2. pref. l. in quartam, c. 1. num. 11. & 12. ubi & 13. nu. exheredatis bona mente debentur tradit legitimam, non si q. in gratitudinem exheredatus: & 14. tradit etiam nepotes & pro- nepotes posse petere in bonis aut & proau, sublatis abis mediis personis, & suo ordine: prout ab intestato uocatur, ¶ Quod ¶ si non super sint liberi, possunt petere ascendentes legitimam in bonis filiorum & nepotum, §. non autem, de inoff. testam. l. nam & si parentibus, eod. P. §. 1. & §. hoc obseruando, de trien. & sem. in auth. Et præd. loco Fernand. num. 15. & 16. colligit in quibus conueniat legitima ascendentium & descendentium: & in nu. 17. differentias, inter quas duæ notabiliores, 3. & 7. illi. vna. quod filius grauatus de restituenda hereditate duas quartas detrahit. Trebellianicam & legitimam iure communi, & nisi si quid aliud prehibeat, c. Raynaldus, de restam. Ar parentes grauati a descendentibus, vnam tantum detrahunt, Bald. in l. in milite, §. fin. & Jus. in auth. nouissima de inoff. testam. C. Altera, quod filius grauatus de restituendo, non imputat fructus in quartam Trebellianicam, l. inbe- mus, C. ad Trebell. patens grauatus contra l. filiusfamil. ad leg. Fuc.

56 ¶ In ¶ collateralibus legitima tantum debetur fratribus, quando turpis persona instituta: non vltioris gradus cognatis, l. 1. de in- off. testam. P. l. fratres, & l. fratris, C. eod. ¶ Effectus ¶ totius ius tractationis, vt iis quibus debetur legitima, eam habeant etiam integram honorabilis titulo per institutionem: alioquin per que- relam inofficiosa si eam cõsequantur, si nihil eius nominis relictum est. Et si quid relictum est, vt per conditionem, ad supplementum heredes adigantur, l. omnimodo, & l. scimus, §. repletionem, de inoff. testam. C. vt diximus. Quod si heredes contumaces sint dare, que testamento relicta filiis sunt, eo nomine iure ciuili tantandem cum relicto soluere damnandi sunt, l. si quis in suo, 33. C. eod. Quod in Gallia non seruatur, sed multis grauissimis erga hereros solent

57 ¶ heredes contumaces damnari, ¶ Consequitur ¶ autem filius legiti- timam in proprietate & usufructu, auth. nouissima, de lib. prat. C. Et perinde ac si institutus sit filius heres vniuersalis, & usufructus re- lictus sit alteri, consequetur nihilominus pro portione legitimæ quoque usufructum, rato manente usufructu relicto in ceteris. l. omnimodo, de inoff. testam. C. glo. in d. auth. nouissima, & in l. quo- niam, in priorib. eod. Sic improbanda glo. prehibemus, de trien. & sem. Que contrarium decidens ex diametro aduersatur legi- bus. Item & reicienda cautela, quæ adfertur a Capolla, caut. 24. pro priuando filio legitima, quam etiam reprobatur Chassaneus, ad §. 2. ad ver. si non pour aucunes des causes, & c. num. 27. tit. des suc- cessori. ¶ Rationes ¶ porro & reliqua istius legitimæ, confen- tion cum his, quæ diximus in institutione facienda, & in capite, de inofficio testamento.

De aliis mediis, quibus testati causa ad causam in- testati perueniat. Cap. 6.

- 1 Testamentum coactis factum, nullum: nec qui coegit, succedit ex eo institutus.
- 2 Testamentum mutari vel fieri prohibens, non succedit.
- 3 Testamentum caduci causam, quot modis accipiat.
- 4 Testamentum metu factum, nullum est.
- 5 In carcere testamentum factum an valeat.

¶ Vm iam liqueat, ¶ quomodo ex reb. ipsis, & ratione & facto ¶ ipsis testatoris, & omissione solemnitatum, testamentum cor- ruat: superest vt dicamus, quomodo ex negotiis, que superueniunt causæ testamentariæ per personas alias intestatus quis efficiatur: doceamus Laconice. Ergo, si quis aliquem testari coegerit in sui fauorem vel alterius, quæstione criminali heres submauebitur, nec valebit testamentum, l. 1. si quis aliq. testa. prohib. vel coeg. lib. 6. C. tit. 34. Quia ex voluntate alia est testamentum inutile, vt capta- torium, l. illa institutio, & l. captatoria, de her. instit. cum simi. contra l. 1. de testam. P. Neque obtinet institutio in fauorem eius, quæ testa- mentum fieri ita curauerit, neque etiam in fauorem alterius: quam cogentis, l. 1. §. 1. si quis aliq. testa. prohib. lib. 39. P. tit. 6. Et hoc abunde disputatur a glo. in l. 2. ad verb. remoueri, si quis aliq. test. prohib. C. ¶ Quemadmodum ¶ & is qui impedimento fuisse mon- stratur, ne testamentum ordinaretur, vel ne ordinatum mutaretur, vt indigna persona, successioneis compendio remouetur. l. 1. C. de l. 2. eo. P. Contrit etiam testamentum, si heres non adeat he- reditatem, vel si ea repudietur, l. si nemo, de testam. iure. l. in testam. de verb. sign. l. eam quam C. de fideicom. l. 1. de in iusto rupt. P. l. vni. §. cum autem, de cod. toll. C. ¶ Hucque ¶ pertinet consideratio causæ ¶ testamentariæ, quæ in causam caduci incidens, facit testamentum corrumpere: primum, si tempore testamenti conditi mortuus sit he- res institutus, quem testator putabat adhuc viuere, l. vni. §. in pri- mo eod. 2. Si heres moriatur ante aditam hereditatem, d. l. vni. §. pro secun- do. 3. Si heres extraneus moriatur ante aditam hereditatem, d. l. vni. §. in nouissimo. nisi decessisset intra tempora, quæ cõcessa essent ad deliberandum, l. quoniam de iure delib. Et exceptis, casibus per glo. & Bart. in l. ventre præterito, de acq. hered. P. In liberis etiam aliter prospectum est, in l. vni, de iis qui ante aper. tab. C. Item pos- tremo, si heres sit incapax successioneis, cuiusmodi plures esse diximus, in c. de his qui in iustui pe sint, ¶ Sed ¶ & metu al cuius tes- tamentum conditum impugnari potest ex edicto prætoris, quod d. metu causam, si metus cadat in constantem virum, l. 1. & l. metum in magna de eo quod met. caus. vel si talis sit, qui induceret restitu- tionem per officium iudicis: vt metus reuerentiæ vel verecundiæ, præsentis patris vel mariti, hoc explicat Bened. ad ca. Raynaldus, ad verb. condit. nu. 2. 3. & seq. facti l. 1. §. qua oneranda. quar. rer. a- d. c. non det. Ang. in §. quadrupli, de ad. Pan. in c. cum inter de elect. de preci. p. incip. vel si testes cogantur, l. qui testamento, in fin. de tes- tam. ¶ Et ¶ quomodo testamentum in carcere factum a testatore de reo ob crimem, ante cuius damnationem mortuus sit, valeat, nisi aliud impediatur, etiam si in carcere tyranni detineatur, Guill. Bened. ad d. c. Raynaldus, ad verb. mori suo itaque testatore, 1. nu. 22. tamen si quis carcerem parlatur ea de causa, vt oblique vel dire- ctè ad testandum cogatur, arbitror inutile esse, & causam intesta- ti potius esse, idem Bened. ad verb. testamentum, 31. nu.

13. per Pauli responsum, in l. qui in carcerem, 22. de eo quod met. cau. P.

Gggg 3

Synagmatis iuris vniuersi Libri quadragessimiquarti Finis.